

VILNIAUS FABIJONIŠKIŲ GIMNAZIJOS

KRIZIŲ VALDYMO GIMNAZIJOJE

TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo gimnazijoje tvarkos aprašas (toliau – Tvarka) reglamentuoja krizių valdymą gimnazijoje, krizių valdymo gimnazijoje komandos sudarymą, jos funkcijas, darbo organizavimą, finansavimą, bendradarbiavimą su gimnazijos vaiko gerovės komisija (toliau – VGK) bei institucijų bendradarbiavimą krizių valdymo gimnazijoje metu.

2. Krizių valdymo tikslas:

2.1. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą;

2.2. užtikrinti, kad ugdymo procesas gimnazijoje kuo greičiau grįžtų prie įprastos tvarkos.

3. Krizių valdymo gimnazijoje koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra gimnazijos įstaigos komanda, kuri bendradarbiauja su gimnazijos VGK, su Vilniaus miesto pedagoginės psichologinės tarnybos krizių valdymo komanda ar Savivaldybės administracija, o prireikus ir kitomis švietimo ir sveikatos sistemos įstaigomis.

4. Šiose Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

4.1. krizinė situacija – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;

4.2. krizė gimnazijoje – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę gimnazijos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme gimnazijoje, susišaudymas gimnazijoje, gaisras gimnazijoje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt.;

4.3. krizės valdymas gimnazijoje – koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka gimnazijos komanda pasitelkus VGK, esant būtinybei psichologinės pagalbos teikėją (PPT ar kt.) ir Savivaldybės administraciją, siekiant įveikti krizės sukeltas pasekmes ir teikti gimnazijos bendruomenei veiksmingą pagalbą;

4.4. krizių valdymo komanda gimnazijoje – nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų ar auklėtojų atstovai, turintys krizės valdymui reikiamų gebėjimų;

4.5. krizės valdymo koordinatorius – paskirtas gimnazijos krizių komandos vadovas arba jo deleguotas žmogus, kuris koordinuoja krizės valdymą gimnazijoje ir bendradarbiauja su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, o prireikus ir su psichologinės pagalbos teikėjo įstaigos koordinatoriais. Gimnazijos koordinatoriumi turi būti skiriamas asmuo, turintis tinkamą kvalifikaciją krizinei situacijai įvertinti ir koordinuoti;

4.6. savižudybės grėsmė – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;

4.7. savižudybės krizės prevencija – veiksmai, kuriuos atlieka gimnazijos administracija kartu su gimnazijos psichologu ir socialiniu pedagogu siekdami suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II SKYRIUS

KRIZIŲ VALDYMO GIMNAZIJOJE ORGANIZAVIMAS

5. Krizės valdymą Vilniaus Fabijoniškių gimnazijoje organizuoja Krizių valdymo komanda:

5.1. krizių valdymo komandos sudėtį tvirtina gimnazijos vadovas. Komandą sudaro 9 nariai. Komandos vadovas yra gimnazijos direktorius, jam negalint atlikti savo funkcijų – jo pavaduotojas (toliau – Komandos vadovas). Gimnazijos komandą sudaro: gimnazijos komandos vadovas, narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir teikimą, narys, atsakingas už komunikaciją, narys, atsakingas už saugumą, ir narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą.

5.2. gimnazijos komandos paskirtis krizės metu: įveikti krizės sukeltas problemas, užtikrinti bendruomenei veiksmingos pagalbos teikimą, atkurti įprastą veiklą gimnazijoje;

5.3. gimnazijos komandos funkcijos krizės metu:

5.3.1. nedelsiant įvertinti krizės aplinkybes;

5.3.2. bendradarbiaujant su VGK nustatyti gimnazijos komandos darbo organizavimo tvarką, pasiskirstyti funkcijomis, parengti preliminarų krizės valdymo gimnazijoje planą ir kt.;

5.3.3. informuoti gimnazijos steigėją ir psichologinės pagalbos teikėją (-us) apie krizinę situaciją, o prireikus kreiptis į psichologinės pagalbos teikėją (-us) dėl pagalbos;

5.3.4. su psichologinės pagalbos teikėju (jei yra pasitelktas) peržiūrėti preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertinti gimnazijos turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus;

5.3.5. parengtą krizės valdymo gimnazijoje planą ne vėliau kaip per 12 valandų nuo krizės identifikavimo pateikti Savivaldybės krizės valdymo koordinatoriui;

5.4. plane turi būti numatomi šie veiksmai:

5.4.1. kreiptis pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyrių ir kitas institucijas (pagal poreikius);

5.4.2. parengti informaciją apie krizę gimnazijos bendruomenei ir/ar žiniasklaidai:

5.4.2.1. pateikti informaciją gimnazijai apie įvykį (pvz., per visuotinį bendruomenės narių susirinkimą, elektroninį dienyną, SMS žinutes, elektroniniu paštu, skambučiais tėvams ir pan.);

5.4.2.2. rengiant pranešimus gimnazijos bendruomenei pateikti tik patvirtintus faktus ir informuoti apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai;

5.4.2.3. pranešimus, interviu ir komentarus apie krizinę situaciją gimnazijoje teikti žiniasklaidai suderinus su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos gimnaziją kuruojančiu skyriumi bei rinkodaros ir komunikacijos skyriumi;

5.4.3. nustatyti gimnazijos bendruomenės grupes ar asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė pedagoginė, socialinė ar kita pagalba ir ją organizuoti;

5.4.4. konsultuoti bendruomenės narius individualiai ar grupėmis;

5.4.5. rengti pokalbius su ugdytiniais;

5.4.6. atlikti kitus reikiamus veiksmus;

5.5. gimnazijos komanda, Savivaldybės administracija bei psichologinę pagalbą teikiančios įstaigos (jei į jas buvo kreiptasi) koordinatoriai nuolat stebi, renka informaciją, vertina krizės valdymo procesą, prireikus koreguoja krizės valdymo gimnazijoje veiksmų planą (1 priedas);

5.6. gimnazijos komanda, įgyvendinus krizės valdymo gimnazijoje numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus:

5.6.1. aptaria krizės įveiką;

5.6.2. sustabdo krizės valdymo gimnazijoje aktyvius veiksmus;

5.6.3. per 5 darbo dienas nuo krizės įveikos informuoja Vilniaus miesto savivaldybės administracijos gimnaziją kuruojantį skyrių apie krizės įveiką ir rezultatus;

5.6.4. užpildo krizės valdymo gimnazijoje ataskaitą ir ją pateikia Vilniaus miesto savivaldybės administracijos gimnaziją kuruojančiam skyriui (2 priedas);

5.6.5. baigus aktyvius veiksmus 1–2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje;

5.7. krizės paveiktos aukos ir jų artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami pagalbai;

5.8. gimnazijos komanda kartu su VGK numato krizių prevencijos renginių organizavimą gimnazijos bendruomenėje;

5.9. gimnazijos krizių valdymo komanda koordinuoja periodinį (kasmetinį) visų bendruomenės narių (pedagogų, kitų mokyklos darbuotojų, mokinių ir jų tėvų/globėjų) krizių valdymo žinių atnaujinimą.

III SKYRIUS SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

6. Bet kuris gimnazijos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio, auklėtinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti gimnazijos psichologą arba jo nesant gimnazijos socialinį pedagogą. Nesant šių specialistų gimnazijoje, informuojamas gimnazijos komandos vadovas arba VGK pirmininkas.

7. Gimnazijos komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su VGK pirmininku.

8. Kai įtariama, kad mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai/globėjai ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais. Prireikus informuojamas Savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrius ir derinami veiksmai vaiko saugumui užtikrinti.

9. Esant savižudybės krizei, tęstinę pagalbą teikia psichikos sveikatos specialistai.

10. Apie kitų įstaigos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jo įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia gimnazijos krizių komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais/globėjais.

11. Mokinio tėvams/globėjams atsisakius pagalbos mokiniui ar auklėtiniui, esančiam savižudybės krizėje, gimnazijos krizių komanda apie tokį atvejį informuoja Savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrių.

IV SKYRIUS GIMNAZIJS KRIZIŲ VALDYMO KOMANDOS NARIŲ FUNKCIJŲ PASISKIRSTYMAS

12. Krizės aplinkybes įvertina, Krizės valdymo gimnazijoje planą parengia, reikalui esant, jį koreguoja, Krizės valdymo gimnazijoje veiksmus sustabdo – visa krizių valdymo komanda, vadovaujama koordinatoriaus.

13. Gimnazijos steigėją apie Krizę informuoja gimnazijos direktorius, jam nesant – krizių valdymo komandos koordinatorius.

14. Krizių valdymo komandos koordinatorius ar, jo teikimu, gimnazijos direktorius kreipiasi pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Vaiko teisių apsaugos skyrių, PPT komandą ir kitas institucijas.

15. Informaciją apie Krizę gimnazijos bendruomenei parengia direktoriaus pavaduotoja ugdymui Rita Juozapaitytė-Takarevičienė ir socialinė/specialioji pedagogė Rūta Barzdenienė, pritariant gimnazijos direktoriui Vytui Karsokui:

15.1. siekiant kontroliuoti gandų sklidimą, gimnazijos darbuotojai neturi kalbėti su žiniasklaidos atstovais įvykus kriziniam įvykiui;

15.2. su žiniasklaidos atstovais Krizės atveju bendrauja gimnazijos direktorius;

15.3. gimnazijos direktorius, esant galimybei, supažindina darbuotojus su parengta informacija žiniasklaidai, prieš ją pateikdamas.

16. Psichologė Rasa Reinikienė, psichologas Rytis Jankauskas, direktoriaus pavaduotoja ugdymui/socialinė pedagogė Rita Juozapaitytė-Takarevičienė, specialioji/socialinė pedagogė Rūta Barzdenienė įvertina bendruomenės grupes ar asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė pagalba ir ją organizuoja.

17. Gimnazijos bendruomenės narius konsultuoja Rasa Reinikienė, Rita Juozapaitytė-Takarevičienė, Rūta Barzdenienė ir Vilniaus miesto PPT psichologai.

18. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Eglė Žutautaitė, įvertina ir/ar organizuoja medicininę pagalbą.

19. Saugumo priemonės organizuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui/ūkio reikalams Tomas Šermukšnis ir muzikos mokytoja Brigita Daugalienė

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Visi pagalbą krizinėje situacijoje gimnazijoje teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.
